

Výroční zpráva Střediska výchovné péče HELP

[Zadejte podtitul dokumentu.]

Školní rok 2017 - 2018

Jitka Pryglová

Základní charakteristika zařízení

Název zařízení

Výchovný ústav, středisko výchovné péče HELP, základní škola a střední škola, Zámecká 107, Střílky 768 04

Sídlo zařízení

Zelené nám. 1292, 686 01 Uherské Hradiště.

Telefon/fax: 572 564 520

E-mail: svp@svphelp.cz

Právní forma: Příspěvková organizace.

IČ: 47 93 57 40

Zřizovatel: MŠMT, Karmelitská 7, Praha

Ředitel zařízení: Mgr. Lubomír Ševčík

Vedoucí SVP HELP: Mgr. Jitka Prygllová

Části střediska

- Ambulance
- Denní stacionář
- Detašované pracoviště Uherský Brod - ambulance

Hlavní činnosti střediska:

Středisko výchovné péče HELP poskytuje všestrannou preventivně výchovnou péči a pomoc dětem a mládeži s rizikem či projevy poruch chování a negativních jevů v sociálním vývoji a

dětem propuštěných z ústavní výchovy při jejich integraci do společnosti. Tato péče je zaměřena na odstranění či zmírnění již vzniklých poruch chování a na prevenci vzniku dalších vážnějších výchovných poruch a negativních jevů v sociálním vývoji dětí. Středisko poskytuje také konzultace, odborné informace a pomoc osobám odpovědným za výchovu, pedagogickým pracovníkům škol a školských zařízení a zařízení v oblasti výchovy a vzdělávání dětí.

Formy práce:

- Individuální činnost s klienty
- Skupinová činnost s klienty
- Služby zákonným zástupcům
- Služby pedagogickým pracovníkům
- Programy pro třídní kolektivy
- Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními

Individuální činnost s klienty zahrnuje zejména: konzultace, reedukace, terapie, psychologické a speciálně pedagogické diagnostiky a jinou individuální činnost s klienty, např. krizovou intervenci, poradenství po telefonu a e-mailu.

Skupinová činnost s klienty je preventivně výchovná činnost probíhající ve skupině. Uspodňuje klientům přijetí korektivních zkušeností a ulehčuje nácvik žádoucích sociálních rolí. Skupinové činnosti s klienty probíhají ve stacionáři SVP HELP. Skupinová činnost s klienty v oddělení celodenním a oddělení internátním probíhá především formou vzdělávací a reedukační, preventivně výchovnou, výchovnou a sociálně rehabilitační a také volnočasovou a sportovní.

Služby zákonným zástupcům jsou zejména: individuální konzultace s rodiči, telefonické konzultace, předávání informací o klientovi rodičům.

Služby pedagogům zahrnují: metodické konzultace a poradenství, vedení kurzů, přednášek a seminářů pro pedagogy.

Programy pro třídní kolektivy zahrnují zpracování a realizaci cílených speciálně pedagogických programů pro třídní kolektivy při předcházení a řešení negativních jevů.

Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, s orgány sociálně-právní ochrany dětí, se zdravotnickými zařízeními a dalšími orgány podílejícími se na prevenci a řešení rizikového chování dětí a mládeže.

Údaje o pracovnících SVP HELP

Personální zabezpečení SVP

Vedoucí střediska, speciální pedagog	1,0
Speciální pedagog	2,0
Učitelka, speciální pedagog	1,0
Vychovatelka, speciální pedagog	1,0
Psycholog	2,0
Sociální pracovníce	1,0
Asistentka pedagoga	1,0
Uklízečka	1,0

Počet odborných pracovníků k 30. 9. 2018

Pedagogických		Nepedagogických		Celkem	
Fyzických	Přepočteno	Fyzických	Přepočteno	Fyzických	Přepočteno
8	8,0	1	1,0	9	9

Věková struktura odborných pracovníků

Věkové rozmezí	Počet pracovníků
Do 30 let	3
Od 30 do 39 let	0
Od 40 do 49 let	4
Od 50 do vzniku nároku na SD	2
Důchodci	0

Vzdělávání pracovníků SVP HELP:

Pracovníci SVP HELP kladou důraz na celoživotní vzdělávání, jako důležitou součást své profese. Pracovníci se účastní jak dlouhodobých kurzů, tak i krátkodobých.

- Výcvik v terapii SOLUTIONS FOCUS – komplexní výcvik v poradenství a terapii zaměřené na řešení (celkem 710h) – 1 pracovník.
- Metody zvládnání konfliktních situací v sociální práci (100 hodin)- 1 pracovník
- Pracovníci průběžně absolvují kurzy a semináře v rozsahu 8 - 20 hodin dle nabídek vzdělávacích agentur. V uplynulém školním roce např. seminář Práce s dětskou skupinou (PhDr. Václava Masáková), Vedení dětské skupiny pro děti s problémovým chováním pro školské poradenské pracovníky (NÚV Praha), účast na konferenci Dítě v krizi, účast na přednášce PhDr. Mgr. Jeronýma Klimeše a další.

Údaje o práci střediska ve školním roce 2017/18

Ambulance střediska ve školním roce 2017/18 poskytovala své služby formou konzultací, terapeutických a poradenských schůzek a to individuálním klientům, rodinám i individuálně jen rodičům. Celkem jsme evidovali 283 klientů.

Ve školním roce 2017/18 byla opět poptávka po práci s třídními kolektivy a to i na detašovaném pracovišti v Uh. Brodu. Celkem se uskutečnilo 134 programů pro třídní kolektivy. Tyto programy jsme nově navázali na Balintovské skupiny – pedagogové, kteří mají zájem o práci se třídou, se nejprve zúčastní této formy supervize.

Značnou část naší práce tvoří metodická činnost – jak spojená s intervenčními programy v problémových třídních kolektivech, tak i odborné poradenství mimo práci se třídami. Uskutečnili jsme celkem 366 metodických konzultací (z toho 46 v terénu), naši pracovníci vedli 2 přednášky.

Statistika klientů ve školním roce 2017/2018

Ve školním roce 2017/2018 služby střediska využilo 283 klientů. S klienty pracujeme nejčastěji opakovaně, ale uskutečňují se také jednorázové poradenské konzultace. V roce 2017/18 se ve středisku realizovalo 1708 konzultací s klienty a jejich rodiči v ambulanci a 466 v rámci celodenního oddělení.

Věnovali jsme se také psychologickým vyšetřením a diagnostice, vypracovávali jsme odborné zprávy – pro školy a školská zařízení, orgány sociálně

právní ochrany dětí, závěrečné zprávy klientům, zprávy pro soudy, policii ČR nebo zdravotnická zařízení.

Klienti SVP HELP v roce 2017/2018 podle typu školy, kterou navštěvují:

	Ambulance	Z toho v celodenním oddělení
z mateřských škol	16	0
ze základních škol – 1. stupeň	99	14
ze základních škol – 2. stupeň	119	16
ze středních škol	46	0
z VOŠ a VŠ	2	0
Z rodin – školsky nezařazení	1	0
Celkem	283	30

Hlavní důvody příchodu klienta do SVP

Nejčastějším důvodem příchodu klienta do SVP byly **školní problémy**. Školní problematika zahrnovala nejčastěji školní nekázeň, nerespektování autority učitele, specifické poruchy učení a chování, neplnění školních povinností a školní docházky, šikanování, drobné krádeže ve škole apod. **Rodinná problematika** zahrnuje nejčastěji problémy v komunikaci v rámci rodiny, nejednotnost pravidel a jejich nedodržování, nerespektování rodičovské autority, neplnění si povinností a nerespektování v nově založených partnerství s dětmi z předchozích vztahů.

U klientů s **osobnostními problémy** jsme zaznamenali nárůst. Mezi ně nejčastěji patří nezvládání náročných životních situací, vývojové krize, obtíže v komunikaci s vrstevníky, rodiči a autoritami.

Z důvodu **prekriminálního a kriminálního chování a zneužívání návykových látek** přicházeli klienti nejméně často. Většina klientů, u kterých dochází ke zneužívání návykových látek, experimentuje s alkoholem a THC. Na tuto problematiku se velmi často nabalí potíže v rodině a ve škole.

Školní problémy	125
Rodinné problémy	83
Osobnostní problémy	59
Prekriminální a kriminální problémy	9
Zneužívání návykových látek	7
Jiné důvody	0
Celkem	283

Iniciátor příchodu do střediska

Nejčastějším iniciátorem příchodu klienta do střediska byla rodina klienta. U těchto klientů se setkáváme většinou s největší motivací ke změně.

Oddělení sociálně právní ochrany dětí je dalším častým iniciátorem spolupráce. Klademe velký důraz zejména na spolupráci s kurátory v regionu.

Dalším důležitým iniciátorem je škola. A to zejména u žáků, u kterých se problémové chování stává ve třídě velmi těžko zvladatelným. Spolupráci s námi iniciují i zdravotnická zařízení – nejčastěji pediatři a pedopsychiatři. Dále k nám přicházejí klienti z vlastní iniciativy (většinou nebo starší klienti – vysokoškoláci, středoškoláci a starší žáci základních škol), kteří jsou sami motivováni k práci na sobě. Dalšími iniciátory jsou jiná zařízení – sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi a poradenská zařízení (zejména pedagogicko psychologická poradna).

Rodina	131
OSPOD	67
Škola	59
Zdravotnické zařízení	11
Klient sám	8
Školské poradenské zařízení	2
Soudy, PMS ČR	0
Jiný iniciátor (SASRD)	5

Práce v terénu

Jedná se především o práci ve školách - konzultace s učiteli klientů, kteří jsou aktuálně u nás ve stacionáři, ale také účast na případových konferencích či schůzkách odborníků svolaných např. pracovníky sociálně právní ochrany dětí. V terénu se uskutečnilo celkem 46 metodických konzultací.

V terénu – ve školách, na pracovištích OSPOD, v pobytovém SVP (Domek Zlín), ale i na dalších místech mimo prostory našeho zařízení probíhaly také konzultace a vyšetření klientů. V terénu jsme uskutečnili 49 takovýchto indikovaných schůzek. Práce v terénu se uskutečňuje zejména na žádost klientů, škol a dalších odborných institucí.

Spolupráce se školami

SVP HELP dále nabízí spolupráci a pomoc školám se skupinami žáků a studentů. Jedná se zejména o práci s třídními kolektivy, kde jsou narušené vztahy mezi žáky či studenty, kde se vyskytují potíže s kázní, nerespektováním autorit nebo podobné potíže. Součástí naší práce je také poradenská a metodická činnost pro pedagogy v této oblasti.

Školám jsou nabízeny zejména tyto služby:

- Konzultační činnost pro pedagogy - konzultujeme možnosti, vhodná opatření a doporučení. Konzultace navazují na práci se třídou, na pobyt žáka ve stacionáři, jsou součástí ambulantní péče, ale zaměřujeme se i na samostatné poradenství pro pedagogy. Nejčastěji jednáme s třídními učiteli, řediteli škol, školními psychology, metodiky prevence, výchovnými poradci, ale také se školními speciálními pedagogy, vychovateli a dalšími pedagogickými pracovníky škol a školských zařízení.
- Nabízíme Balintovské skupiny pro pedagogy – skupinová práce pod vedením odborníka, kdy se pedagogové mohou zaměřit na konkrétní problémy ve třídě a společně hledat řešení nebo si předat zkušenosti z praxe.
- Práce s problémovými třídními kolektivy - intervence do třídních kolektivů a řešení konkrétního problému.
- Nabízíme účast na rodičovských schůzkách ve třídách, se kterými pracujeme.
- Se souhlasem zákonných zástupců probíhají konzultace s učiteli o žácích, kteří jsou v individuální péči SVP.
- Spolupracujeme s pedagogy, ze jejichž tříd přicházejí žáci do stacionáře SVP HELP. Probíhají konzultace přímo ve školách, náslechy ve vyučování i doprovod klienta do školy s možnou celodenní přítomností našeho pracovníka ve výuce a následným poradenstvím či výměnou zkušeností.

Statistika práce s třídními kolektivy ve školním roce 2017/2018

Ve školním roce 2017/2018 v SVP proběhlo celkem 134 **programů pro třídní kolektivy**. Jednalo se o opakovaná intervenční setkání, ale také jednorázové programy.

Hlavní důvody pro práci s třídním kolektivem:

- Vzájemné vztahy a chování kolektivu
- Nerespektování autorit a školní nekázeň
- Nový třídní kolektiv
- Šikana
- Zapojení nového žáka do kolektivu
- Prevence zneužívání návykových látek

Statistika metodické a konzultační činnosti ve školním roce 2015/2017

Ve školním roce 2017/2018 proběhlo v SVP celkem 320 metodických konzultací. Tyto konzultace se uskutečňují v rámci intervence do tříd, ale také mimo práci se třídou. Jedná se o odborné poradenství pro školy a školská zařízení při řešení problémových situací individuálních klientů v péči SVP HELP a o konzultace s pedagogy a spolupracujícími odborníky v jiných, např. pobytových zařízeních, do kterých odesíláme své klienty.

Další odborná činnost pracovníků SVP

Metodická činnost

- Účast na případových konferencích
- Supervize pedagogů
- Vedení seminářů, přednášek

Spolupráce s jinými institucemi zaměřenými na práci s dětmi a mládeží

- Spolupráce a pracovní setkání s pracovníky oddělení sociálně právní ochrany dětí v Uherském Hradišti, Uherském Brodě, Veselí nad Moravou.
- Setkání se školními psychology ze školských poradenských pracovišť.
- Spolupráce se sociálně aktivizačními službami pro rodiny s dětmi v regionu - Centrem svaté Sály, SASRD při Maltézské pomoci o.p.s. (obě služby sílí v Uherském Hradišti), SARD v Uherském Brodě a nově SASRD ve Veselí nad Moravou.
- Spolupráce s dětskými lékaři a psychiatry.

Ostatní odborná činnost:

- Vedení odborných praxí studentů speciální pedagogiky, sociální pedagogiky a psychologie – VŠ Zlín, Olomouc, Brno.
- Setkávání s pracovníky jiných středisek výchovné péče – zejména DOMEK Zlín.

Celodenní péče

V celodenní péči - denním stacionáři poskytujeme služby pro jednu výchovnou skupinu. Provoz denního stacionáře je pondělí – pátek od 7:30 do 16:30 hod. Výchovné skupiny jsou organizovány formou uzavřené skupiny s pevným termínem zahájení a ukončení činnosti platným pro všechny zařazené klienty.

Program je koncipován na 6 týdnů, 30 školních dnů (prázdniny nejsou v těchto dnech zahrnuty). V dopoledních hodinách probíhá výuka, odpoledne výchovná činnost.

Stacionářem ve školním roce 2017/2018 prošlo 30 dětí. Jednalo se zejména o děti s problémových chování a adaptací na školní prostředí, narušenou komunikací s vrstevníky, s problematickou komunikací směrem k autoritám a s nerespektováním a nedodržováním pravidel a hranic. Zaznamenáváme vyšší výskyt klientů s potížemi se školní docházkou a potížemi se zvládáním školní zátěže.

V rámci stacionáře probíhaly konzultace s klienty, psychologická diagnostika, skupinová činnost s klienty – celkem 467 aktivit. Probíhaly také již zmiňované metodické konzultace na školách klientů – 46.

V uplynulém školním roce 2017-2018 jsme se zaměřili na změny realizované zejména v oddělení celodenní péče. Prodloužili jsme délku programu ze 4 na 6 týdnů

při zachování uzavřených skupin, které se nám v minulosti osvědčily. Velkou změnou k lepšímu je pro nás nová pozice asistenta pedagoga, který ve stacionáři působí a podporuje žáky během výuky i při odpoledním programu pedagoga. Práce asistenta byla jak pro učitele a vychovatele, tak pro žáky velkým přínosem.

Abychom zachovali přijatelnou výši plateb za stravu ve stacionáři, zavedli jsme, že si děti odpolední svačinu nosí z domova.

Výuka všech klientů probíhala od pondělí do pátku vždy od 8.00 do 12:00 hod. Žáci byli vyučováni podle vzdělávacích plánů zpracovávaných učiteli kmenových škol na období pobytu. Výuku zajišťoval speciální pedagog – učitel spolu s asistentem. Žáci nově v mohli ve 4., 5., a 6. týdnu, dle individuálních potřeb, navštěvovat kmenové školy – vždy jeden den v týdnu, aby neztratili kontakt se spolužáky, kamarády, učiteli a výukou vůbec. V případě potřeby byli někteří žáci do škol doprovázeni asistentem pedagoga SVP HELP. Během pobytu probíhaly konzultace učitele i vychovatele SVP HELP s pedagogickými pracovníky kmenových škol klientů, které přispívaly k lepší a širší spolupráci.

Také odpolední program prošel několika změnami. Od března 2018 jsme získali dotaci od města Uherské Hradiště na pronájem sportoviště. Tuto dotaci využíváme na pronájem tělocvičny ve sportovní hale – naši klienti si mohou dvakrát týdně v odpoledních hodinách zasportovat. Sportovní aktivita mimo naše zařízení je významným zpestřením programu, které klienti vítají. Za tuto podporu jsme městu Uherské Hradiště velmi vděční.

Ve stacionáři jsme také doplnili důležité materiální vybavení. Podařilo se nám vytvořit nový relaxační prostor pro klienty v dosud málo využívaném podkrovním prostoru. Provedli jsme zabezpečení prostoru zvýšeným zábradlím, zakoupili jsme koberec, polštáře, zatemňovací roletku a sedací vaky. Tento prostor slouží zejména k relaxaci a odpočinku, ale také umožňuje rozdělení klientů, což je v otevřeném prostoru stacionáře často důležité.

V první polovině školního roku byl pro zpestření odpoledních aktivit klientů pořízen ping-pongový stůl. Pro účely sportovních aktivit byly nakoupeny i další sportovní pomůcky (ping-pongové sady, badmintonové sady, míče, florbalové hokejky).

Změnou v programu je zkrácení pátečního odpoledního o půl hodiny, tj. do 16 hodin. Vyšli jsme tak vstříc požadavku rodičů a klientů. Zvláště pro dojíždějící děti je celodenní program náročný, vracejí se domů často až kolem 17.30 i později a jejich „pracovní den“ je tak příliš dlouhý.

Dlouhodobě jsme se potýkali s vysokými teplotami v prostoru stacionáře v teplých měsících. Díky instalaci mobilní klimatizační jednotky se výrazně zlepšily podmínky pro pobyt dětí.

Pro pracovníky v celodenním oddělení jsme zbudovali zázemí oddělené od klientů.

Detašované pracoviště Uh. Brod

Detašované pracoviště jsme zřídili a nadále provozujeme za podpory města Uherského Brodu zejména s cílem přiblížit naše služby klientům i školám. Vytížení tohoto pracoviště dokládá, že jsou naše služby v regionu důležité a žádané.

Stejně jako v ambulanci v Uherském Hradišti se zde zaměřujeme na poradenství, konzultační a terapeutickou činnost v oblasti řešení poruch chování a negativních jevů. Poskytujeme odborné poradenství rodičům a pedagogům v oblasti výchovných potíží, rodinných problémů, při zneužívání návykových látek, při trestné činnosti dětí a mládeže apod.

Pokračujeme v realizaci intervenčních programů pro třídní kolektivy, jako pomoc při řešení vztahových potíží. Na tyto programy navazuje intenzivní práce a metodická podpora pro třídní učitele i ostatní pedagogy škol. Metodické konzultace pro pedagogy nabízíme nejen v souvislosti s intervencí ve třídních kolektivech, ale i jako komplexní pomoc při řešení výchovných potíží ve školách. Vzhledem k tomu, že vnímáme nutnost intenzivně pracovat s pedagogickými pracovníky, pokračujeme v nabídce Balintovských skupin. Zvýšený stres ve školním prostředí často negativně působí na psychiku učitelů. Balintovské skupiny vnímáme také jako prevenci syndromu vyhoření v pedagogické profesi.

Odbornou péči v SVP HELP na detašovaném pracovišti v Uherském Brodě zajišťuje psycholog a speciální pedagog formou psychologického poradenství, individuálních terapií, rodinné terapie a intervence ve školních kolektivech.

Ve školním roce 2017/2018 jsme nabídli sebezpoznávací skupinu pro dospívající, bohužel účast na skupinách byla malá a někteří rodiče si vyžádali u svých dětí pouze individuální konzultace. V nabídce byla taktéž rodičovská skupina, která se realizovala 2x.

Závěr

V loňském školním roce jsme evidovali celkem 283 klientů. Pracovali jsme s nimi v rámci ambulantní péče častěji opakovaně a dlouhodobě. Realizovali jsme 2273 aktivit zaměřených na klienty (komplexní a indikovaná vyšetření, konzultace s klienty, konzultace s rodiči, reedukační aktivity, terapeutické aktivity individuální i skupinové, komunity).

Proběhlo celkem 134 programů pro třídní kolektivy. Na každý program se třídou navazuje konzultace s pedagogy dané školy. Konzultací s pedagogy ať už v návaznosti na program pro třídu nebo v souvislosti s řešením konkrétního klienta ambulantního nebo celodenního oddělení proběhlo celkem 368.

V uplynulém školním roce 2017-2018 jsme se zaměřili na změny realizované zejména v oddělení celodenní péče. Zájem o služby Denního stacionáře postupně narůstá a naši nabídku využívají jak rodiče, tak i školy a příslušné OSPOD. V loňském školním roce využilo denní stacionář 30 klientů. To je méně než v předchozím školním roce, ale důvodem je prodloužení pobytu klientů na 6 týdnů. Celkově se mírně zvýšila naplněnost jednotlivých skupin a prodloužení pobytu přineslo vyšší efektivitu. Prodloužení jednotlivých běhů se mohlo realizovat díky vylepšení materiálních podmínek, zpestření programu sportovními aktivitami a zřízení místa asistenta pedagoga.

Děkujeme městům Uherské Hradiště za finanční podporu sportovních aktivit klientů ve stacionáři a městu Uherský Brod za finanční podporu provozování detašovaného pracoviště.

Děkuji všem pracovníkům SVP HELP za jejich dobrou práci ve školním roce 2017-2018.

Výroční zpráva byla projednána se zaměstnanci dne 9. 10. 2018

Zpracovala: Mgr. Jitka Prygllová, SVP HELP